

2021-11-08

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: KFKS 2021/582

Remiss – Södertörns brandförsvarsförbunds handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst

Yttrande till Södertörns brandförsvarsförbund

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

1. Kommunstyrelsen antar föreslaget yttrande enligt bilaga 1 till tjänsteskrivelse daterad den 8 november 2021.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Sammanfattning

Södertörns brandförsvarsförbund (Sbff) har med anledning av förändringar i lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) reviderat sitt handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst och detta förslag remitteras nu ut för samråd. I en värld av försämrat säkerhetspolitiskt läge och klimatförändringar ställs allt högre krav på samhällsaktörerna att arbeta proaktivt och långsiktigt med risk- och sårbarhetsanalys, klimatanpassningsplan och civilt försvar, för en förbättrad kontinuitet och robusthet. Det gäller såväl kommun som räddningstjänstförbund.

Handlingsprogrammet blir i detta planeringsarbete ett viktigt styrmedel för Sbff att samverka med andra aktörer. Det är därför av största vikt att handlingsprogrammet omfattar en beskrivning av vad man behöver samverka kring och hur samverkan, med exempelvis Nacka kommun, ska ske. Även om handlingsprogrammet i sig inte till synes kommer att medföra några ökande kostnader kan förverkligandet av det i verksamhetsplan och budget, medföra ekonomiska konsekvenser. Stadsledningskontoret bedömer därför att det krävs en tät dialog kring vilka kostnader handlingsprogrammet medför och om det är i linje med den ambition och de mål som kommunerna har med verksamheten

Ärendet

Södertörns brandförsvarsförbund (Sbff) hanterar förebyggande verksamhet och räddningstjänst utifrån lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) för de tio medlemskommunerna - Botkyrka, Ekerö, Haninge, Huddinge, Nacka, Nykvarn,

Nynäshamn, Salem, Södertälje och Tyresö kommun. Uppdraget omfattar också kravet på att upprätta ett handlingsprogram (LSO 3 kap. 8§), som är avsett att vara det styrdokument som väver samman nationella mål och visioner med lokala förutsättningar och beskriver övergripande hur styrning och uppföljning av verksamheten går till.

Den 1 januari 2021 infördes förändringar i LSO som bland annat medförde att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) erhöll föreskriftsrätt gällande kommunernas handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst utifrån LSO. Syftet med MSBs föreskrift är att handlingsprogrammen ska hålla en högre kvalitet genom att bli tydligare, följa en förutbestämd struktur och därigenom också vara jämförbara. MSBs reglering av handlingsprogrammet beslutades den 1 juni 2021 och föreskriften innehåller krav på att handlingsprogrammet ska träda i kraft från och med den 1 januari 2022.

Södertörns brandförsvarsförbund (Sbff) har, utifrån de nya föreskrifterna arbetat fram ett förslag till reviderat handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst och detta förslag remitteras nu ut för samråd. Genom remissen bereds Nacka kommun tillfälle att lämna synpunkter på förslaget till handlingsprogram. Därefter är planen att det reviderade handlingsprogram fastställs och beslutas av förbundsdirektionen för Sbff på dess sammanträde i december. Beslutet fattas då med stöd i Sbffs förbundsordning och tillhörande delegationsordning (punkt 1).

Det kommunala handlingsprogram som Sbff tagit fram innehåller nio kapitel, som i enlighet med MSB:s föreskrift omfattar beskrivning av

- medlemskommunerna,
- styrning av skydd mot olyckor,
- risker,
- värdering (av risker),
- mål,
- förebyggande – förmåga och verksamhet,
- räddningstjänst – förmåga och verksamhet,
- uppföljning, utvärdering och lärande.

I jämförelse med föregående handlingsprogram beskrivs den riskbild som Sbff har att hantera mer utförligt, utifrån statistik från de senaste åren. Nytt är också att det skydd som finns på olika områden, för att hantera riskerna, värderas och utgör grund för målformulering i handlingsprogrammet. Handlingsprogrammet tar även höjd för räddningstjänstens verksamhet under höjd beredskap. Precis som tidigare ska

handlingsprogrammet innehålla beskrivning av både förebyggande arbete och räddningstjänst.

De övergripande lokala målen, som på ett övergripande plan ska styra och stödja Sbff:s verksamhet, är

1. ”Antalet olyckor ska minska och inträffade olyckor ska i så liten omfattning som möjligt leda till påverkan på människor, byggnader, verksamheter, infrastruktur, miljö och egendom.”
2. ”Alla inom vårt område ska leva i en betryggande och säker miljö med avseende på brand och andra olyckor.”

Dessa övergripande mål bryts ner i effektmål och aktiviteter, som landar i en lokal arbetsplan. Handlingsprogrammet anger att styrande dokument ska tas upp för revision minst vart fjärde år. Den löpande verksamhetsuppföljningen sker på direktionens nivå tertialvis.

Ärendets beredning

Sbff gick redan i maj 2021 ut med förhandsinformation om att remitteringstiden för handlingsprogrammet skulle komma att bli oerhört kort. Först den 8:e oktober fick Nacka kommun de fullständiga handlingarna i ärendet, och svar önskas senast den 31 oktober 2021. Med hänsyn till den oerhört korta remisstiden, har Nacka kommun begärt och beviljats anstånd fram till kommunstyrelsens sammanträde den 29 november 2021. under förutsättningar att preliminärt beslutsunderlag förmedlas till förbundet senast 31 oktober.

Stadsledningskontorets samlade bedömning

I en värld av försämrat säkerhetspolitiskt läge och klimatförändringar ställs allt högre krav på samhällsaktörerna att arbeta proaktivt och långsiktigt med risk- och sårbarhetsanalys, klimatanpassningsplan och civilt försvar, för en förbättrad kontinuitet och robusthet. Det gäller såväl kommun som räddningstjänstförbund.

Handlingsprogrammet blir i detta planeringsarbete ett viktigt styrmedel för Sbff att samverka med andra aktörer. Det är därför av största vikt att handlingsprogrammet omfattar en beskrivning av vad man behöver samverka kring och hur samverkan, med exempelvis Nacka kommun, ska ske.

Handlingsprogrammet fastställer inte någon bestämd giltighetstid. Stadsledningskontoret är av ståndpunkten att detta ökar vikten av att handlingsprogrammet istället omfattar en beskrivning av hur aktualitetsprövningen av programmet ska gå till, med avseende på såväl styrning som kontroll av efterlevnad, samt att det framgår i vilka processsteg kommunen bereds möjlighet till delaktighet.

Förslag till yttrande i korthet

Ett förslag till yttrande, bilaga 1, har tagits fram som kommunstyrelsen föreslår anta. Inledningsvis lyfts i förslaget till yttrande fram att det är positivt att Södertörns brandförsvarsförbund följer en mer systematisk linje i sin utveckling av nytt handlingsprogram och samtidigt höjer ambitionsnivån för styrningen av sin verksamhet.

I förslaget till yttrande framhålls bland annat att det saknas en tydlig beskrivning av hur Söbiff avser samverka med kommunerna, både i framtagande av handlingsprogram och arbete med risk- och sårbarhetsanalysarbete, klimatanpassningsplan och civilt försvar. Även vikten av entydighet kring kontroll av handlingsprogrammets efterlevnad betonas i förslaget till yttrande.

Ekonomiska konsekvenser

Även om handlingsprogrammet i sig inte till synes kommer att medföra några ökande kostnader kan förverkligandet av det i verksamhetsplan och budget, medföra ekonomiska konsekvenser. Stadsledningskontoret bedömer därför att det krävs en tät dialog kring vilka kostnader handlingsprogrammet medför och om det är i linje med den ambition och de mål som kommunerna har med verksamheten. Om handlingsprogrammet eller konsekvenserna av handlingsprogrammet ger ökade kostnader bör kommunerna få kännedom om detta i ett tidigt skede och därmed ges möjlighet att ta ställning till detta. Stadsledningskontoret förutsätter att en sådan dialog sker parallellt med framtagande av de underliggande styrdokumenterna.

Konsekvenser för barn

En kompetent, resurseffektiv, flexibel och uthållig räddningstjänst ger positiva effekter för alla som vistas i kommunen, barn som vuxna.

Bilagor

- Bilaga 1 Förslag till yttrande
- Bilaga 2 Remiss - Södertörns brandförsvarsförbunds handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst

Mats Bohman
Trafik- och fastighetsdirektör
Stadsledningskontoret

Terese Kalinski
Säkerhetschef
Ledningsstaben